

Digitaal onderwijs met mensen met verstandelijke beperkingen

Marloes Heutmekers

AVG-arts en onderzoeker bij Sterker op eigen benen

Op 1 februari 2021 startten 30 enthousiaste derdejaars geneeskundestudenten aan de klinische minor “kwetsbare groepen”, die ze intussen aan het afronden zijn. Zoals ieder jaar wordt vanuit onze academische werkplaats in deze minor een groot deel van het onderwijs verzorgd waarbij de studenten onder andere kennis maken met mensen met verstandelijke beperkingen. Daartoe organiseerden we stagebezoeken, communicatiepractica en lezingen van ervaringsdeskundigen. Dit jaar moest echter alles digitaal... en hoe laat je geneeskunde studenten kennis maken met de doelgroep via een laptop? Het was zoeken, netwerken en uiteindelijk pionieren, maar het is ons gelukt om een programma samen te stellen. In deze blog beschrijf ik kort twee voorbeelden van ons “experimenteel” digitaal onderwijs met mensen met verstandelijke beperkingen.

Kennismaking tussen studenten met en zonder verstandelijke beperkingen

Omwille van de lockdown was het dit jaar niet mogelijk om stagebezoeken naar de werk- en leerplek van mensen met verstandelijke beperkingen aan te bieden. Om de studenten toch kennis te laten nemen met wat het betekent om een verstandelijke beperking te hebben, hebben we wat anders verzonnen: we zijn gaan beeldbellen met de studenten van Parc Spelderholt. Parc Spelderholt biedt een driejarige opleiding aan mensen met verstandelijke beperkingen en in de periode van de minor werd er door hun derdejaars studenten onderwijs gevolgd over social media en jezelf presenteren. Beide groepen studenten hebben zich vooraf voorbereid en tijdens het onderwijs zijn we “al beeldbelloos” in gesprek gegaan over o.a. “wat wil je worden?”, “hoe ga je om met je beperkingen?” en “hoe ziet jouw leven eruit?”. Het onderwijs was interactief en leverde voor beide groepen derdejaars studenten veel inzichten op. Experiment dubbel geslaagd.

Leren communiceren met een ervaringsdeskundige

Per hoge uitzondering mocht dit onderwijs fysiek plaatsvinden en zagen de geneeskundestudenten elkaar voor het eerst nadat ze elkaar al vier weken digitaal hadden bewonderd. Voor onze ervaringsdeskundige was het echter een te groot risico om fysiek aan te sluiten, omwille van het vervoer per regio-bus, beleid vanuit diens woongroep, eigen gezondheid, enz. Dat leverde al direct een wijze les op voor de studenten die dolblij waren even “eruit” te mogen: voor mensen met een verstandelijke beperkingen is de lockdown extra zwaar. Nadat de studenten zich hadden voorbereid, kon het communicatiepracticum van start. Om beurten namen de studenten plaats achter de laptop voor een simulatie consult met de ervaringsdeskundige. De student, die nu de rol van dokter op zich nam, had de opdracht om een ingewikkeld medisch probleem uit te leggen in begrijpelijke taal en dit af te stemmen op de patiënt wiens rol gespeeld werd door de ervaringsdeskundige. De student werd geback-up't door diens medestudenten die invielen of aanvulden waar nodig. Na het consult was er tijd voor feedback waar ook de ervaringsdeskundige tips kwijt kon voor de dokters van morgen. Op wat technische strubbelingen na, verliep het onderwijs goed en hebben de studenten van de ervaringsdeskundige en elkaar kunnen leren. Ook dit experiment was geslaagd dus.

Beschouwing

Dan nog een korte beschouwing ter afsluiting. Want wat levert deze ervaringen ons nu op? Ten eerste heb ik geleerd dat experimenteel onderwijs hartstikke leuk is en gaandeweg zinvolle inzichten oplevert voor de studenten die ik als docent vooraf niet had bedacht. Zo zijn de studenten er achter gekomen dat de maatregelen andere uitwerkingen hebben voor de ervaringsdeskundige die

misschien ook wel zin had er net als hen even “uit” te zijn. Ten tweede heb ik geleerd dat digitaal onderwijs extra mogelijkheden biedt om samen te werken met andere opleidingen, zoals met Parc Spelderholt. Ten derde, met een goede voorbereiding, is het digitaal ook goed mogelijk om zinvolle interacties te laten plaatsvinden tussen geneeskundestudenten en mensen met verstandelijke beperkingen. Ik neem deze waardevolle lessen mee naar het minor onderwijs van volgend jaar. Daarbij hoop ik, net als u, dat we weer fysiek bij elkaar mogen komen en dit zinvol weten af te wisselen met de geleerde lessen.